

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Skuggasundi 3, 101 Reykjavík

Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051

Netfang: nel@nel.is

Tilv.: 21110003

Ákvörðun nr. 35/2022

Þann 1. apríl 2022 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 35/2022.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst erindi frá [REDACTED] dags. 10. nóvember 2021. Í erindinu eru gerðar athugasemdir við starfsaðferðir starfsmanna Lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu aðfaranótt [REDACTED] október 2021 þegar höfð voru afskipti af kvartanda í miðbæ Reykjavíkur. Fram kemur að kvartandi sé ósáttur við framkomu og starfsaðferðir lögreglu í umrætt sinn og telur að aðgerðir lögreglu hafi verið harkalegri en tilefni var til vegna húðlitar hans og hann þar með orðið fyrir kynþáttafordómum af hálfu lögreglu.

Nefnd um eftirlit með lögreglu óskaði eftir upplýsingum frá Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu með bréfi þann 1. desember 2021.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærum á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

2.

Lögreglustjórinn á höfuðborgarsvæðinu svaraði beiðni nefndarinnar með tölvupósti þann 2. febrúar 2022. Meðfylgjandi gögnum málsins voru dagbók lögreglu og upptökur úr bókmyndavélum.

3.

Undir valdsvið nefndarinnar fellur hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá líða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaoðryggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

Nefnd um eftirlit með lögreglu ber að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindi [REDACTED] er ljóst að um er að ræða kvörtun sem lítur að starfsháttum og framkomu starfsmanna lögreglu.

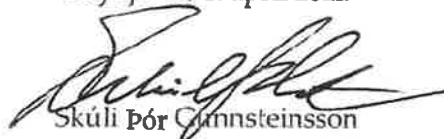
Nefnd um eftirlit með lögreglu fór ítarlega yfir erindi [REDACTED] og þau gögn sem henni bárust frá Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu þar á meðal upptökur. Nefndin vill sérstaklega benda á að ekkert hafi komið fram í upptökum bókmyndavélar lögreglumannsins sem í hlut hafi átt sem bendi til að hann hafi sýnt af sér kynþáttafordóma af neinu tagi í aðgerðum sínum, hvorki í samskiptum við [REDACTED] sem er íslenskur en [REDACTED] né við annan útlending á vettvangi. Nefndin bendir hins vegar á að hún endurmetur ekki mat lögreglu á þörf á að handtaka einstaklinga í lögregluaðgerð, það er eingöngu endurmetið af dómstólum. Nefndin bendir á að aðstæður á vettvangi voru erfiðar og lögreglumenn fámennir til að byrja með. Þá skal tekið fram að borgurum ber skylda til að hliða fyrirmælum lögreglu samþanber 19. gr. lögreglulaga en það gerði [REDACTED] ekki við handtökuna. Nefndin telur með hliðsjón af því hvernig málsatvikum var lýst í kvörtun [REDACTED] og þeim gögnum og upptökum sem nefndin hefur undir höndum, að ekki séu vísbendingar um mögulega ámælisverða eða refsiverða háttsemi starfsmanna lögreglu, sbr. 2. mgr. 35. gr. a. laga nr. 90/1996. Nefndin telur því ekki tilefni til að aðhafast vegna erindis [REDACTED]

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

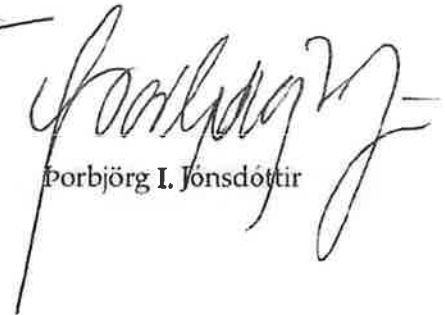
Niðurstaða

Nefnd um eftirlit með lögreglu telur ekki tilefni til að aðhafast vegna erindis [REDACTED]

Reykjavík, 1. apríl 2022

Skúli Þór Gunnsteinsson
formaður

Grímur Sigurðarson

Þorbjörg I. Jónsdóttir